

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frc., $\frac{1}{2}$
an 9 frc., $\frac{1}{4}$ an
4 frc. 50 cm.

Foia apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia,
să se adreseze la: Redacțiunea și administrațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foiaie bisericească-politică.**Anul XIV.****Blaj 3 Septembrie 1904.****Numărul 36.****Cătră P. T. Abonenți.**

Începându-se semestrul al 2-lea rugăm pe On. abonenți, să binevoiască a-și renoi abonamentul; iară cei ce sunt în restanță să ne trimită fără amânare suma datorită, căci foaia are lipse mari și arzătoare.

Administrațiunea.**Începutul anului școlar.**

Străzile orașelului nostru sunt pline de lume. Tineri din toate părțile țării au grăbit la noi, să se înscrie ca ascultători la vechile noastre institute de învățământ.

Și aglomerația e mare ca totdeauna. Peste 20 elevi au trăbuit respinși până acum din cei însinuați în cl. I. gimnazială. Același lucru se repeteste și la internatul de băieți, ridicat de nemuritoriul mitropolit Vancea. Toți ar dori să înceapă aici studiile gimnaziale și mai ales să fie adăpostiți în internatul de băieți, care chiar în vara aceasta și-a zidit o nouă aripă.

Și trebuie să te miri de spiritul de jertfă, pe care îl dovedesc bieții părinți pentru băieții lor chiar și în acest an, când miserii de tot felul au căzut peste capul bietului econom, mai ales. Cum vine el cu banu, câștigat cine știe cu câtă greutate, și cum de bucuos îl dă, numai ca din ficiorul său să se facă domn. Atâta influință magică are vorba aceasta asupra sufletului lui istovit de atâtea miserii și neajunsuri, cât în inima lui cuvântul acesta deschide o lume întreagă de orizonturi largi, senine și fericite. Și nici prin minte nu-i trece gândul, că adese, foarte adese, un țaran binișor situat dela sate, cu știință de carte, duce traiul și mai tignit și mai în liniște, decât mulți domni, pe cari el și-i închipue alintați în fericire și desmierdați în bine.

Și poate n'ar strica, dacă țaranul s'ar mai gândi și la aceasta, sau dacă

l-ar pune cineva să cunoască în adevarată lumină lustrul domnesc, cât e de slab și înșelător!

Nu ne e gândul să sfătuim țaranului să nu-și deie copiii la școale înalte, nu! ci numai cerem să-l lumineze cei în drept: preotul și învățătorul, că nu toți nădrăgarii sunt domni, cum își închipue el în mintea lui și nu după astfel de poziții trebuie să râvnească el și copii lui.

Am auzit adese pe țărani — vorbim de ei, pentru că ei sunt sorgintea curată de regenerare a păturii inteligente, — i-am auzit plângându-se, că ori ce s'ar face copilul lui, numai econom să nu mai fie, că destul a năcăjit el! E o tânguire greșită aceasta, credem noi. Un băiat de econom care n'are talent pentru continuarea studiilor, dar a ajuns să treacă una ori două clase gimnaziale și are puțină istețime naturală, chiar și pentru casul, când s'ar reîntoarce la coarnea plugului și se înțelege, nu va arunca cu totul cartea la o parte, nici va lăsa să-i evaporeze toate cunoștințele câștigate în cele câteva clase, chiar și atunci, va duce un traiu mai bun, mai tignit și mai independent, decât cutare scriitor ori oficial subaltern de pe la oraș. Și pentru casul, când același băiat, s'ar aplica la vre-o meserie, pe care ar învăța-o bine, ar deprinde-o în chip cinstit și conștientos, poziția ce și-ar câștiga-o el în societate, ar fi din celea mai bune și mai independente.

Dar pentru cașuri de acestea există un singur rău care însă e destul de mare, ca să reclame câteva șire.

Răul acesta e, că dacă tinerilor nu li s-a sădit de vreme în inimă principiile eterne ale moralei creștine și n'a fost cultivat cât decăt în ei sentimentul de neam, cu un cuvânt, nu s-a pus nici o grijă pe dezvoltarea caracterului, atunci ușor se pierd în feliuritele valuri, cari năpădesc din toate părțile asupra lor și contra cărora trebuie să lupte și să li-se împotrivescă. Cum vei lupta însă și cum te vei împotrivi, dacă n'ai cu ce, dacă n'ai nici o armă potrivită și dacă și curajul

și încrederea în puterile proprii îți lipsește?

La acestea e bine să ne gândim acum la începutul anului școlar. Părinții să nu cheltuească zădarnic banii în aceste vremuri scumpe, și băieții să nu-și piardă timpul tot atât de prețios. Învățătorii își știu datorințele lor, au atâtea chipuri de a sădi în inimile elevilor dragostea de Dumnezeu și de neam, ei aruncă sămânța și grijesc și de creșterea ei, părinții la rândul lor, grijească macar atât, ca mărăcinii să nu prea crească și să înceze dezvoltarea fructului bun. În chipul acesta, lucrând împreună școala cu familia, putem avea nădejde sigură, că străduințele și cheltuelile puse pentru creșterea tinerimii vor duce la bun sfârșit și împreună se vor bucura și cei ce au sămănat sămânța și cei ce vor secera.

Reforma învățământului poporal. Consistoriul săsesc din Sibiu a hotărât să trimită guvernului un memorandum în afacerea proiectatei reforme a învățământului poporal. În acest memorandum se vor arăta defectele pedagogice ale proiectului diui Berzeviczy, cum și vătămarea autonomiei bisericești, ce se face prin numitul proiect de lege. În legătură se anunță, că dl ministru de culte ar fi dispus ca proiectul de reformă să fie supus la o nouă redactare. Vom vedea, că în ce direcție se va face schimbarea aceasta și că ține-va samă dl ministru de celea esperiate în anchetă.

Tot în contra acestei reforme se va face o remonstrație și din partea reuniunii învățătorilor români gr-or. din protopopiatele aradane. Întrușiți la adunare generală în Șiria.

Străinătatea de noi „Nationale Korespondenz” ce apare în Berlin, publică în numărul dela 15 August un extras din articolul diui dr. Leményi despre reforma învățământului poporal publicat în foaia noastră și „Telegraful” din Sibiu. Numita foaie vestește, că tot asupra acestui proiect de lege se va publica un articol în proximal număr diui Deutsche Monatschrift. Se vede, că isprăvile liberale (?) ale guvernaților noștri ies din nou la iveală și-s cunoscute lumii mari, suntem curioși să știm, cum se vor scoate de sub acusa ce o aduce revista germană ministrului Berzeviczy.

REVISTE.

Ungaria. Ministrul comun de războiu *Pitreich* a dat zilele aceste o ordonanță privitoare la maghiarizarea corespondenței oficiale în armata comună. Toate autoritățile militare sunt obligate a primi adresele redactate în l. maghiară. Trupele recrutate în Ungaria vor corespunde cu autoritățile și cu persoanele private în limba maghiară. Pentru trupele cari nu sunt recrutate în Ungaria, dar cari sunt aduse aci, ordinul dispune, ca în cas când comandanții nu cunosc l. ungurească corespondența să se facă în l. maghiară și germăună.

Însămătatea de căpetenie a acestei ordinațiuni e că pentru prima dată se face deosebire între armata ungară și armata neungară.

Această ordinațiune a ungurescului ministru care e una dintre cele mai însemnate, ce se face l. maghiară în armata comună, a stârnit multă bucurie în izrailul-ungur.

CORESPONDINȚE.
DIN SĂLAGIU.

24 August n.

În 21 a luni August a. c. a fost o frumoasă zi de sărbătoare bisericească și românească în parochia Hidig, tractul Ipului (Sălagiu), aparținătoare diecesei Gherlei.

Repausând veteranul și binemeritul protopop Ioan Vicaș, la parochia și tractul, devenite vacante, Escelenția Sa Episcopul de Gherla a numit de paroch și de protopop cu facultatea de a purta brâu roșu pe fiul repausatului, pe dl Augustin Vicaș, un preot

deștept, silitor și esemplar, care deja de 16 ani au purtat de fapt aceste officii. Spre mulțămirea tuturor factorilor, deopotrivă iubit de popor și de preoți.

Instalarea s-a făcut în mod solemn prin delegatul episcopesc Rev. domn vicar Alimpuș Barboloviciu, cu mare existență.

Biserica era înțesată de lume, inteligentă și popor, preoți, învățători și mireni. După citirea evangheliei, dl vicar Barboloviciu, a citit decretul de denumire la postul de paroch și protopop, după aceea a ținut o cuvântare bisericească din cele mai escelente, cu oratoria bisericească neîntrecută, despre legătura între popor și între biserică, între preot și credincioși. Emoționantă a fost partea când s-au predat cheile, evanghelia și brâul. După aceste, noul protopop Augustin Vicaș și-a ținut vorbirea ocazională, programul său de preot și protopop, în care promite solemn conlucrarea frățească și zeloasă cu clerul din tract și cu poporul, în biserică, în școală apelând la bunăvoința și conlucrarea dlor învățători, mai departe povățuește poporul și îl va povățui la cultivarea moralului sever, a bune înțelegeri și a solidarității în viața familiară. Părinților le aduce aminte: „Fii voștri ca surcele de oliv în jurul mesei voastre,” iar copiilor le aduce aminte: „Cinstiți pe tata și pe mama voastră, ect.” În fine promite conlucrare și povățuire în viața economică a poporului, în special recomandă cultul și cultivarea moșiei străbun, ferirea de beție, lux, risipire; recomandă munca, cruțarea, cumpătul și păstrarea și adangerea averilor moștenite și câștigate.

Cătră fine mulțămeste Episcopului și Consistoriului și delegatului pentru distincția, denumirea și instalarea săvârșită, și își

termină vorbirea îndreptat cătră altar cu o rugăciune potrivită acului zilei.

În tot decursul missei a cântat frumos corul local condus de dl învățător Nicolae Pop, unul dintre cei mai zeloși învățători ai Sălagiului.

După terminarea serviciului divin, care a fost impunător au urmat felicitările la casa parochială, din partea preoților tractuali a învățătorilor, a poporului și a inteligenții mirene, dintre cari amintesc aci pe dl Andreiu Cosma dir. „Silvaniei,” dl Dr. Coriolan Pop dir. „Bihorenei” d-nul Gavril Trif secretariul „Silvaniei” și profesor pens. d-nul Gavril Tripon adv. și dir. „Coroanei” și Eugen Boros casarul „Silvaniei.”

Am mai observat numeroși preoți din tractele vecine între cari amintesc pe veteranul Ioan P. Pop protopop în Siciu, asemenea a fost bine reprezentată jumimea academică, teologi, juriști, mediciniști în frunte cu dl Simion Barboloviciu fiul vicariului.

Noul protopop, conform ospitalității notorice sălăgene a invitat și intrunit la masa sa întreaga societate inteligență, preoți, mireni și învățători, pecum și o cunună frumoasă de dame.

La masă curând s'a reluat firul sărbătorec al zilei urmând una după alta o serie întreagă de vorbiri frumoase și instructive.

Însăm aci, că după săvârșirea serviciului divin inteligența întreagă: preoți, mireni și învățători au expedat o telegramă Episcopului și Consistoriului Gherlan în care mulțămeste pentru denumirea așteptată de persoana dlui Augustin Vicaș.

Spre sară ne-am luat rămas bun, dar încă tot simțind atmosfera sărbătorească a zilei, care va rămânea ca o suvenir pentru toți.

Un oaspe.

FEUILLETON.

DIN ITALIA.

Castel-Gandolfo la 26 Aug. 1904.

Scumpe amice! Tu ști, cât de sfinte sunt suvenirile prunciei — ști, cât de dulce e o viață toarsă din prețiosul lor caer și țesută din firele aurii ale speranței. Fără de amintirile trecutului cursul omului ar fi un fruct fără gust — o floare fără miros — o doină de melodii încălțite, o disarmonie. Amintirile sunt motorul vieții — cari dau imbold minutei — minuta oarei, și oara ne isbește departe înainte prin lungul șir al anilor unde creiază un alt prezente, în care farmecul și dulceața trecutului se încheie în un nou cadru, în o armonie minunată din viile și clarele colori ale prezentei, care tablou, — ce se chiamă „viitor” — ne trage înainte tare, puternic, iresistibil.

Și tot ele, cari leagă așa misterios trecutul cu prezentele și acesta cu viitorul — suvenirile, firele nevăzute ale amicitiei, leagă, apropie și strâng între sine și două persoane depărtate, două inimi înrudite în sămțăminte și voință: căci cu cât amintirile sunt mai plăcute, mai puternice, cu atât va fi și o prietinie mai trainică, mai tare.

Nu te-am uitat eu dară scumpe amice, și nici te pot uita, când seninele oare ale trecutului sunt încă numai o poezie un vis nevinovat, ei dorind să vorbească încă odată cu tine mult, am așteptat un timp mai bun.

Eu sum tot cel de mult: „nu s'a schimbat „omul,” ei locul, de aceea nici nu-ți voi vorbi de mine, ci despre locurile, unde mă gădesc. Știind, că această mică osteveală a mea, va fi o mângâiere și plăcere pentru tine; îți voi desemna în conturi înguste simple: după puterile mele, această regiune classică, plină de evenimente istorice și vechi de tot și mai bătrâne și nouă de curând; apoi îți voi istorisi despre Roma, despre poporul acesta, despre limba, datinile, ocupațiunea, starea și despre însușirile lui etnice așa, întru cât îl cunosc.

Când însă îți scriu de aici din depărtare cu gândul la pacea și liniștea voastră ce o gustați în oarele senine, nu pot să nu-ți mărturisesc adâncă indignațiune și mâhnire, ce o am: căci aud, că trăiți vremuri grele, că ve luptați cu mari neajunsuri și că de-o dată cu căldurile, cari ve amenință existența fizică cu foame și sete, — s'a aruncat asupra voastră și străinul, să vă stângă viața socială-națională, voină să ve amuțască limba, pentru că sună prea dulce și e română.

Dumnezeu însă îndure-se de noi! căci dacă judecata strămbă și pătimase a străinului ne înfrică — brațul mănecii sale drepte ne cutremură; căci până când sub lovitura „omului” ne îndoim, ca trestia la suflarea viforului, dar nu ne frângem, ori rămânem, ca apa mării sbiciuită de furia uraganelor în adâncuri nemiscată, și numai sbuciumarea ei în talazuri și spumegarea cu vuet arată, că se luptă luptă grea!

Trăit-am noi vremuri și mai grele, dar tot *cornul codrului* am rămas; — cine a crescut plop în sus, a apus de mult cu vântul iernii.

Așa a fost totdeauna judecata celor tari, *judecata lupului*, dar ceriul nici odată

nu a pedepsit virtutea. Mângâie-te dar, căci eu sperez...!

* * *

Nu-ți va părea lucru ciudat, când îți scriu din un sat ție necunoscut, căci dacă căldura voastră de la sate suflată meru de adieri ușoare, e vehementă, căldul Romei în lunile de vară e insuportabil și numai cel dedat cu el îl poate suferi. Nu e acesta un căld natural înghimpător, ci amurțitor, coplesitor. Marele „cazan fumegător,” cum numesc străinii cetatea, respiră o dogoreală, ce obosește, răspândește un somn lenivicios — care produce o trândăvie și un nespus disgust de lucru.

De acest rău fuge care în cătrău poate din oraș și se așază prin satele din împrejurime cari acum îți par mici colonii aristocratice. Azi Roma e mai deșartă, tânjind între murii ei numai cei reținuți de afaceri serioase, și cei lipsiți de mijloace materiale pentru o vărare în provincie. Cu cei mulți am plecat și noi; azi suntem în Castel-Gandolfo, 27 km departe de Roma și 18 de mare, sub poalele Apeninilor lațiali.

O oară am alergat numai în goana trenului, care e mai rău decât calul chior al țiganului aici în jurul Romei. Cupele sunt de prin anii 1850 cumpărate doară dela Austriaci, ori primite, ca elemosină din Franța — și sunt scunde, strănte acoperite de o murdărie de un deget. Sunt și mai oneste trenuri pe liniile principale — dar și acele fiind în mâinile unor societăți sunt destul de sărătoace — tardive, incomode și mai pe sus de toate piparcă de scumpe.

Lăsând la dreapta noastră vechile apaducte vespasiane, zidiri puternice încă și acum în stare bună, tăiem o bună bucată

CONFERINȚA PREOȚEASCĂ.

— Din vicariatul Rodnei. —

Iulii 1904.

După o întrerupere de 4 ani de la conferința ultimă preoțască — întâmplată pe timpul fostului vicar Dr. Ioan Pop și până la ocuparea postului vicarial prin Reverendissimul Ciril Deac — am intrat din nou preoțimea tractuală în drumul normal și dorit a conferințelor preoțești, cari în împrejurările actuali le află de un mijloc per eminentiam de lipsă, pentru a putea niți, da pept cu greutatea ce ne apasă, și de a prepara lupta în șiruri unite.

Convocându-se conferința pe 13 Iulie la Năsăud, preoțimea tractuală se prezintă mai fără excepție. Pot zice că să vedea pe fața fiecăruia plăcerea de a conveni și a împărtăși unu altuia, și în corpore, grijile.

La 1/2 8 oare din ziua de 13 l. c. preoțimea mărturisindu-se în biserica Năsăudului, se concelebră s. liturgie prin vro 20 preoți, iar la finea ei, preotul din Neșos: G. Moldovan prin predica succesă: despre „chiamarea apostolilor Petru și Pavel“ ne îndeamnă la zel apostolic și perseverență.

După cari, dl Vicariu, deschizând ședința, prin frățești și amicale cuvinte, exprimă bucuria că ne vede adunați și pătrunși de înalta chemare a oficiului preoțesc.

Resalutat în numele preoțimei prin P. Grapini, se procedează la rezolvarea programei zilei.

Mai întâi se alege notar al conferinței: P. Grapini, și 2 verificatori în persoanele lui A. Precup și G. Moldovan, cum și o comisiune de 3. — P. Grapini, Iacob Pop profesor și P. Chita — pentru a critica disertațiunea de sub p. 5. a programei.

Disertantele Ștefan Buzilă preot din St.-Iosif luând loc, citește disertația „preotul în săvârșirea funcțiilor sacre“. O tema bine aleasă, din viața pastorală, în care arată, cât de tare prețuese acei preoți, cari săvârșesc cu lene, nepăsare și superficial funcțiile sacre. A arătat dauna spirituală provenită din astfel de indolență; a combătut multe abuzuri, și s-a dovedit de neamănăvera regularea și edarea opului provăzută și în conciliul provincial I. în care să fie contrase lungile ceremonii a euhologiului făcut pentru măaștiri, că așa să nu atârne dela voia fiecărui preot și dela datina locului îndeplinirea unei sau altei funcțiuni sau scurtarea ori prelungirea ei. Lucrarea disertantului s-a aflat, atât prin comisiune, cât și prin conferință, de bine aleasă, bine lucrată și întru toate demna de atențiune și instructivă.

La p. 7 a programei a fost: raport specific a fiecărui preot — ca director școlari — despre școala sa confesională, defecte și greutăți.

Când a intrat pe tapet raportul despre școale, fiecare preot amintea numai despre lupte, greutăți și dificultăți străine venite, și abia 2—3 preoți au putut a spune despre nedificultarea școlii sale până acum.

Preoțimea a statorit unanim acțiune încordată și luptă sfântă pentru conservarea confesionalității școalelor, timbrând de mercenariu pe orice preot indolent și pe care ar lucra sau ar deschide calea la perirea școlii sale, iar în vederea noului atac, croit prin proiectul de lege mai nou, și contra căruia, au protestat capii bisericești. — Preoțimea încă combate acest proiect ca injurios dreptului bisericilor de ași putea singure crește și cualifica oameni; și pentru cas când proiectul în forma de azi ar deveni

lege, impunând numai greutatea susținătorilor de școale, iar drepturi nu, vom trebui să abzicem și de greutatea și de drepturi.

Fiind la p. 8. de discutat despre „concupinate“ cum și despre căsătorii pure civili, preoțimea tractuală, deși afară de câteva casuri ce s-au ivit, în genere face raport bun despre moralitatea poporului, care e încă în floare, și unde e atăcată, cauza e, puțină neglijență a cutărui preot, apoi semi-doctrismul unor oameni ce să dau de „inteligenți“ și creștinătatea numai după „nume.“

Preoțimea se îndrumă a predica și catechisa continuu, a certa și admonia pe renitenți și a aplica fața de ei regulamentele impuse prin epistola comună pastorală a chornului episcopesc, denegând răilor necorigibili anumite ceremonii sacre, tragerea clopotelor la moartea lor și altă paradă și ceremonii prescrise pentru cei buni.

Pentru convenire și conțelegere cât mai des, s'a statorit ținerea unei a doua conferințe în Septembrie a. c. în parochia Ilva mare, desemnându-se de disertant: I. Slavoca și de concionator: L. Avram, iar ca substituiți: D. Malaiu respective Z. Bulbuc, preoți tractuali. Presentând preoțimea o mulțime de propuneri, acelea s'au discutat și primit unanim, și anume:

a) reactivarea consistoriului subaltern vicarial, care prin moartea foștilor acesori e vacant, și a cărui reactivare e reclamată de greutățile actuali adm. bisericești și școlastice și din ținutul nostru, pentru a pregăti lucrări comune și a apăra cauze mari.

b) Conferința, în vederea imobilei de 25 ani a episcopului diecesan, exprimă bucurie și gratulare episcopului, rugând pe Dumnezeu de ai da mulți ani fericiți spre binele diecesei.

din făimoasa câmpie romană: „Campagna Romana“ un șes desert sac, ziua copă de arșița soarelui, sara, noaptea și dimineața leagănul negurilor marine, bănt meru de vișorele mării, cari își iau calea către munți, și unica bogăție doară îi sunt roinurile de țintari, cari în finele lor ace poartă sămânța morbului malaric.

Ne apropiem apoi de un fel de deal al unui ram separat din driul munților, ce se trăgănează spre nord și sud. Ramul făcând o cotitură ovală se înclină ușor, devenind un scoborâș trăgănat. Pe vârsăturile lui mănoase, ce pătrund adânc în câmpie să întind grădini de olivi, de vii, cu perseci și smochini presărate.

Eram aproape de pădure, se simțea răcoarea și mirosul de carpini și fagi. După 7 luni de viață închisă între urieșele clădiri de piatră ale cetății de aspect frumos, artistic; dar serios, sac, sever, mort, în un aer greoiu, stătător; fiind aceleași scări, umblând pe aceleași strade — văzând aceleași figuri, ce dulce e a vedea viul verde al codrului, a respira aerul tare și sănătos, al pădurei — acest respir îmbalzat al naturii libere. Un nor de fum, un șnerat ascuțit, apoi un tunel — un ațel, al treilea și... „o gură de rai.“ O comoară neprețuită — un lung șir de tablouri. — ce numai natura le știe crea simple, elegante, pompoase — închidea în sânul său acest picior de munte simplu. Ochiul se îmbată de valurile de lumină, de viile colori ale priveliștei. Adânc în sânul dealului se întinde lacul „Albano“ ca o oglindă urieșe, liniștit, blând. Din adâncul lui vânt-verziu par-că ar privi un ochi viclean. El își bate în tact poetic valurile de bolovani și se joacă cu trestia de pe mal. Și atât e de mândru, când își schimbă

fața în vetre lince, în șiruri dese, ori când și-o face brazdată. Ca un ogor de toamnă.

Târziu în tăcerea nopții, legănat de aripa zefirului ei doarme dus, sub vâlul de ceață argintie țâșnit din raze de lună, bănt cu ochi de stee, cari s'au din bôțile albastre, îl privesc doritoare; visurile lui sunt neviovate, sunt de băiat. Alte dați tresare des, doarme greu, îi pare, că nu e în leagănul său, aude clocote frământătoare, șgomot înădușit, surd, simțeste fiori tăietori de pară mistuitoare, duhoare de pucioasă, și vede valuri sfărăitoare, un potop de sulf, rășină, bazalt — de lavă ce se răstogolește de pe coastă, isbucnește din adâncuri. El se contrage, tremură. Deschide ochii. E ziua, în desigur cântă paserile. Pădurea suride: „Ai dormit prea mult copile! — Ah, babo, iar m-ai spaimântat!“ Așa-i bătrâna pădure glumeată, ea îi spune o poveste veche-veche. Leagănul lacului era cândva crater fumegător.

Era asta de mult, când cele șapte coline, pe cari tronează azi bătrâna doamnă, erau numai mușinoae spălate de apa mării.

Sus pe gurguiul colinei se strâmtorește, împinge, parcă ar lupta o luptă desperată un șir de case înalte, dese, întinse pe dunga coastei stâncoase, pricipișe sălbatice. Ele-s cu mai multe planuri cu ferestri mici, cu terase în fațade. Unele bătute de vremuri sunt sărăcuțe, spălărite, altele-s mai noue, mai curate, mai moderne.

Aci se ridică Castel—Gandolfo, de unde domnește zarea. E un sat de munte cu 4—5 mii de locuitori și cu 200—300 de case. Oare cândva era locul de recreatiune al papilor în zilele de vară. — unde au un mândru și mare palaș și o și mai frumoasă grădină, — în cari azi și chiar acum, când își scriu vărează Em. Secretarul de stat

apostolic Merry del Val, descălcind la itele încălcețe ale războiului eclesiastico — politic — ori distrăgându-se cu tragerea la țintă cu flobertul în o sticlă acătară în un pain de smochin. Un bărbat în vara vieții e dânsul: cu față lungăreșă, brunet, cu părul și cu ochii de un negru tare închis și luciu — și puterea cu un suris de blândețe pe buze. Tocmai azi l-am întâlnit la plimbare. În căruța-i elegantă, trasă de doi cai corbi la păr. (— Regula de preumbare în libăr a cardinalilor: în oraș nici odată pe jos, iar trăsura să fie închisă — în libăr și deschisă — caii negri și totdeauna doi.)

Ulițele sunt strâmte — murdare — caracteristica Italianului — și mai impene-trabile de droaia de băieți ce se joacă, se bat, se schâncesc, dar mai ales de acei strengari mai curajoși, ce ni să acată de bastoane, ori de revereandă, urmărindu-ne galăgiosi cu vechia-le zicală: *Zipre mi dai un santo, una medaiuccia — una coronina — un soldino!*

(Taică-părinte, dă-mi un sfânt (o icoană) o medalie, o coroană — un soldino: aproape 5 fieri).

După cei mai mari să ia apoi un roi de nespălați mai mici. Unii își găsesc plăcerea să se încălcească printre noi — făcându-și aerul unora, ce să ascund în pădure pe după lemne; trecând șirul și văzând, că numai are, de cine să se împedece, deschide ochii — să întoarcă, ne privește lung, apoi râde — râde. Alții văzându-ne să scoală de la joc ne salută după datina cu: *Mi dai un santo, mi dai un santo!* — Apoi iar se apucă de joc.

Cu astă turmă de băieți, cari barem au un lucru: de a-se juca, sunt pline străzile de bărbați, femei fără nici un lucru

c) În cauza congruei, se alătură la deciziunile confratilor, adusă în sinodul ținut în Maiu a. c. în Blaj, declarându-se solidari în toate.

d) Spre a încuraja preoțimea la și mai mare zel, conferința decide a ruga pe Excelenția Sa episcopul, de a da titlu de parochi la acei preoți, cari îi va afla plini de zel apostolic în cura animarum barem după 15 ani de păstorire neeseptionabilă și moralitate exemplară.

e) Pentru o uniformitate și în afară în îmbrăcămintea, preoțască la săvârșirea funcțiilor sacre, și și pentru higiena capului, s'a decis a fi rugat Excelenția Sa, de a se permite și introduce pentru preoți purtarea „epicalionul”-ului și „capucium”, cum au rom.-cat. și greco-catolici ruteni și-l poartă fără scandal și fără dejosirea ceremoniilor sacre.

f) Uniformitate în ținerea sărbătorilor și cassarea celor neimpusă.

g) Să se facă pași ca crișmele să se închidă în decursul sacrificiilor divine înainte și după amiază, iar față de cei ce injură, să se ceară pedepsirea prin forurile competente.

h) Pentru regularea multor afaceri diecesane, se exprimă dorința, de a fi convocat sinod mixt diecesan.

i) Față de vacanța parochiilor și rânul ce să naște prin amânarea ocupării acelor, și prin formarea de partide de a-și cere cu amenințări preot, conferința află cu scop, ocuparea acelor parochii în scurt timp; condamnarea amestecului necompetenților în dreptul de conferire a episcopului; condamnă ca mercenari și nedemni pe orice preoți s'ar încerca a intra în o parochie pe cale de agitație, de partid, sau prin promisiuni și reduceri de stole, ca tot atâtea arme demoralizatoare și ucizatoare de suflete și nedemne

a se folosi un preot de ele; iar preoții cari ar tenta sau ar ajuta la de acestea și prin acestea punând greutate episcopului în conferirea liberă a parochiilor, îi află nedemni de apostolatul lui Christos.

Întru cât însă și preoții străini de vicariat, ar adămani pe cutari parochieni din parochiile vacante în vicariat, ca să-i ceară de preoți pe ei, ca și când în vicariat nu ar fi preoți destul de calificați și demni, conferința declară de nenimerit un atare pas — (dato sed non concessio) și li va desconsidera cu totul, ba dorește a să pune capet astorfel de agitațiuni pe cale canonică.

În fine: declară de nenaturală și demoralizatoare împărțirea ajutorului de stat, fiindcă numai episcopul își poate cunoaște pe preoții săi, și nu ministrul, și protestează solemn contra acestei proceduri.

După cari, de nou otăliți spre luptă și pătrunși toți de a lucra cu un gând, sus având inimile, dând mulțămintă lui Dumnezeu, conferința se încheie, și despărțindu-ne trupeste, rămânem uniți sufletește. La revedere!

Grapiu.

DIN TR. MEDIAȘ.

25 Iulie 1904.

Și de astădată, senatul școlastic protopopesc, a fost convocat la Mediaș pe 21 Iulie a. c. ședința nu s'a ținut în școală ca de comun, ci în biserică din unele considerațiuni. Ca de ordinar, și acum presidiul deschide ședința prin o cuvântare aleasă, accentuând datorințele senatului ca atare, și adăugând: că dacă trecutul imperios a cerut cunoașterea și împlinirea datorinței, cu atât mai vârtos o reclamă aceasta actualitatea. Înainte de a intra în meritul afacerilor, senatul își exprimă regretele din incidentul

încetării din viață a zelosului său membru Nicolae Porea, preotul Bisericii.

Numerul 5 preoți, și 3 învățători s'au prezentat. Un indiferentism și o indolență e această, care merită atențiunea superiorității bisericești, altcum veni-va vremea, și nu e departe, că senatul nu va mai fi cercetat.

Se publică, că conclusele din protocolul senatului din anul trecut, s'au aprobat, cu puține observări.

Urmează apoi: Raportul general despre starea învățământului și a școalelor din tract, pe an. școl. 1903/4, din care se constată, că sunt 15 școli conforme legii; în 2 parochii, s'au închiriat case private, numai ca instrucțiunea să nu rabde, iar în 5 parochii nu s'a ținut de loc școală, că au fost aplicați 16 docenți calificați, — că salariu de 600 cor. au avut 16 școli. — că copiii obligați a cerceta școala cotidiană au fost ficiori 515 fete 457, iar în cea de repetiție ficiori 115 fete 112 în general ficiori 630 fete 569, au cercetat însă școala cotidiană și de repetiție: ficiori 439 fete 386, iar școli străine ficiori 74 fete 44, n'au cercetat de loc, ficiori 117 fete 139. O pagubă mare intelectuală pentru poporul român.

Tot de referențe s'au făcut unele reflexiuni, din cari mai marcante: să se propună pomăritul, grădinaritul și stupăritul cu mai multă diligență de docenți, — ca docenții prea comozi, să se admonieze de șeful tractual înaintea aior 2 martori docenți. —

S'au rezolvat apoi două acuse, — după cari ni-am depărtat fiecare la ale noastre, cu dorul ca la toamnă, când va fi alegerea noului senat, să ne vedem cu pace.

* * *

În 23 Iulie a. c. s'a mutat la vecinică odihnă osâmintele scumpului și mult iubitului

— de cofărițe, păucari, ce croesc și tâlpuesc în stradă. O fi asta acela „dolce far niente”? Dar foamea mă tem că tare amar îl face.

Eșind din sat culmea crește, se ridică gradat, luând pusețiunea unei cumpene plecate.

Apoi constrângându-se în un lung șir de fortificațiuni, de redate naturale, face un larg semicerc în jurul lacului. Ți-ar părea o ingenioasă întăritură modernă.

Tot pe coasta aceasta a lacului, în șir cu satul, să întinde pe un clin ușor plecat „Villa principilor Barberini”, mari amici ai Sf. Seaua și protectori ai Propagandei.

Unde azi se încrucișează cărările umbrite de copaci bătrâni, scorbuoși zidiți de jumătate cu peatră; unde printre bolovanii ruginiți se furieșă, se aleargă, se întind la soare șopârle; unde acum numai mâni ciuntate capete fără corpuri — corpuri fără capete, picioare frânte stau răzâmate de ruinele triste împăingenite, dând aspectul unui câmp de răboiu după desastru; unde numai tăcerea stăpânește — ori murmur de dulce de insecte: se ridicau odată superbe palate pe a căror creste creșteau nimfe, în fătădele lor eroi — Castori și Polluxi. Mercurii; între colonade busturi de poezi de filosofi; în parcuri fântâni săritoare cu cai de mare, cu nereide; — curgea atunci vinul auriu din cupe de aur, viața ferbia tumultuos. În inimile îngustate de patimi domnia orgoliului, trădarea, invidia, desfrânul: toate păcatele; păgânismul împins înainte de devisa Epicureilor: *Ede, bibe, comedo post mortem nulla voluptas!* precipitata iute — iute, ireșitibilă către apunere. Se moleșea aici berbantul și lașul Domițian.

Brazdă cu aceasta villă pe ruinele bazenelor domițiane, peste apeductele, ce vin din sânul munților și adăpau cândva curțile împărătești de odinioară, azi castelul nostru — se ridică pe la 1600 vechiul *convent franciscan*, care azi reconstruit și acomodat pentru 100 de tineri, e proprietatea Propagandei.

Privind din fereastră în jur, câte amintiri din trecut reinvie și răsar din acest pământ atât de bun și de binecuvântat!

Paginele istoriei, ce au farmecul unor povești, apar în lumină vie, căci viu e adevărul.

La „turnul cu inel de fer” apare divinul Eneas și cu braț de fer strânge corabia cu fugarii troieni de veriga turnului.

În răstirea pădurei răsare *Alba-Longa*; un lung șir de case albe, ce se lântuesc și întind departe printre faldurile munților.

Părăsit, — moros — dar tot puternic — se îndărătnicește și acum cu furtunile mausoleul *Horatilor și Curiaților*.

Mai sus de ei, după ce s'a luptat grea luptă și și-a împlinit datorințele sale de patriciu și de erou — a plecat să pauzeze învingătorul de pirăți și Parți: Pompeiu.

Tot mai sus în coasta muntelui durmea învingătorul dela Zama: Scipio Africanul; azi îi stă sarcofogul în galeriile Vaticanului.

Pe lângă ei se întinde se desfășură „și se perde bătrâna „*Via Appia*”, martură a atâtor glorii, purtătoare de atâtea legioane încinse în zale, de capete în coronate, de atâtea împurpurați; care dela înfricoșatul Hanibal încoace a numărat toate haordele barbare, ce s'au strecurat pe aceste locuri. — Tac tăcerea morții acești marturi ai vremii, numai din înfățișarea lor serioasă

gravă dintre largile crepături, se desprinde un glas sibilic, ce sună adânc și solemn: *eroi se mișcă în încăperile lor*. Și azi, când a amuțit zăngănitul de spade și de scuturi, strigătele de triumf: „*Memento... moriturum esse!*” — nu a încetat pădurea și marea a cânta vitejia lor — cântecul lor însă e încălțit el, sună turbat și fioros prin glas de uragane — suspină duios prin gură de boare; dar e cântec vitejesc e imn de glorie. Ele cânta bărbăția și virtutea celor apuși.

* * *

E sară acum. Pe cerul azur plutește luna plină, luminoasă; ea se scaldă colo în mare, Lacul e preserat cu ochi de stee. Din mai jos se aude un cântec lin trăgănat — abate a doină. Pădurea doarme, lacul doarme, paserile dorm, Roma numai veghează cu mulți și mici ochi electricei. Mi-a venit un dor de ea — dor de tine — dor de toți. Rămâi cu bine!

Victor.

Ierarhia Românilor din Ardeal și Ungaria de Dr. Augustin Bunea, Prețul 3 coroane.

Prof. Emil Sabo. „Cântec” Poesil lirice. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Noutăți.

nostru confrate. — care timp îndelungat a fost membru a senatului școlastic protop. Nicolae Porea preotul Bașnei.

Conform anunțului funebral și a dispoziției Prea On. Oficiu protopopesc nu numai 7 preoți, ci 12 s'au prezentat. la 9 a. m. spre ai oferi salutul ultim. — La 10 oare s'a început prohodul, o jumte de oameni, și inteligență străină română dela băi a asistat. Cântările le-a executat corul improvizat de câțiva docenți, cu concursul unor On. preoți.

Predica a ținut-o Prea Onoratul Ioan Moldovan, protopopul tractului, storcând lacrimi din ochii ascultătorilor la groapă în numele colegilor, a ținut o alocuțiune frumoașă On. Ioan Botezan și M. On. Miron Dascăl preotul din Cetate de baltă, ca amic și coetan.

Târnaveanul.

Convocare.

În sensul §§-lor 23 și 26 din statute membrii „Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român” se convocă în

Adunarea generală ordinară

la Timișoara pe zilele 21 și 22 Septembrie st. n. 1904.

Programul adunării este:

Sedința I.

Mercuri la 21 Septembrie st. n. 1904, la oarele 11 a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Înscierea delegaților prezenți.
3. Raportul general al comitetului central.
4. Alegerea comisiunilor:
 - a) pentru examinarea raportului general;
 - b) pentru cenzurarea încheierii conturilor anului 1903 și a proiectului de buget pentru anul 1905;
 - c) pentru înscrierea membrilor.

La oarele 5 după amiază sedința festivă a secțiunilor științifice-literare.

Sedința II.

Joi la 22 Septembrie st. n. 1904, la oarele 10 a. m.

Ordinea de zi:

1. Raportul comisiunilor.
2. Alegerea comitetului central și a funcționarilor Asociațiunii.
3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1905.
4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
5. Închiderea adunării generale.

Se observă, că eventualele propuneri au să fie prezentate în scris prezidiului Asociațiunii (în Sibiu, Strada Morii Nr. 8), cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Sibiu, din sedința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român,” ținută la 28 Iulie 1904.

Ioșif St. Șuluțu m. p. Dr. C. Diaconovitch m. p.,
vicepresident. primsecretar.

Din Arhiepiscopă. Valer Suciu II. vice-notar consist. a fost numit I. vice-notar. **Jacob Domșa**, practicant la oficiul archid. e numit actuar la același oficiu, iar **Dr. Alesandru Niculescu** e numit practicant la oficiu archid. **Ștefan Roșian**, fost capelan la Cluj e numit spiritual la seminariul teologic din Blaj și profesor de rit și dreptul civil tot acolo.

Din diecesă de Orade. Cu termenul de 30 crt. s'a scris concurs la parochiile: **Szombatság**, cu venit congruat 843 68 cor. **Kardó** cu 1166 08 cor. **Er-Selind** cu 1092 62 c. — iar până la 15 Sept. pentru stațiunile învătătorești din **Pátyod, Papfalva, Csokaly, Vertes și Genyete.**

Pentru Internatul Vancean de fetețe au contribuit Al. Albini Ciufud, I. Arieșan Certegea, D. Aron Gurarăului, I. Atesandru Cs. Sz. György, I. Anca Subpădure, I. Aron Glogoveț, D. Boariu Bobohalma, I. Boer Lechința, Iuliu Bucur Gâmbut, Al. Barbulescu Băla, I. Bucur Său-Georgiu, I. Butnariu Roșia, E. Balint S. Martin, V. Bugnăr Tritul de sus, M. Brumboiu Tohan, I. Bunea Vad, I. Băiaș Alfalău, P. Butnariu Valea Jiđanului, A. Boer Cason, I. Burs Ucea de jos, D. Boer Frăna, I. Botezan Agărbiciu, I. Bosdoc Ciendiș, Al. Costea Spirii, Cristea Șomștelnic, Al. Circa Ogra, I. Crișan Karacsonfalva, C. Cristea Spálnaca, F. Covrig Râpa de jos, I. Crainic Urisiu, Al. Ciura Abrud, D. Clain Brad, S. Crișan Micuș, V. Comșa Copăcel, V. Codarcea Șermaș, G. Cornea Ileni, I. Câmpian Frata, I. Costin S. Petru și I. Costin Rece-Cristur câte 15 c. 77 f., A. H. Coste Tihău și A. Decei Hamba câte 10 c. 49 f., iar A. Bugnăr Noul român, 20 c. 99 f. laolaltă 657. c.

Hymen: Dșoara Eugenia Bitea și Ioan Irimesș teol. abs. anunță actul cununiei lor, ce se va celebra în 4 Septembrie n. a. c., la 3 oare p. m., în biserica gr.-cat. din Cnt. — D-nul **Emil Murășan** teolog abs. și **Victoria Barbul** anunță celebrarea cununii lor ce se va celebra Duminecă în 4 Sept. n. în biserica gr.-cat. din Bârseul-mare.

— Dl. **Ioan Nossă** teol. abs. s'a logodit cu dșoara **Anuța Mărincaș** din Bogdana. Felicitările noastre!

Congresul catolic. Duminecă în 21 s'a început **congresul catolicilor germani** în Regensburg, și până la încheierea foii nu s'a sfârșit. Participanți sunt cam 40 000. Din Ungaria, iau parte peste 30 de inși în frunte cu zeșosul episcop Mailáth. Din Roma ireă ia parte P. Santi, care a fost trimis de Papa, să salute congresul în numele Sfintiei Sale. Șpatul nu ne permite raport detaliat, de aceea vom reveni în numărul proxim.

Dare de samă și mulțămită publică. Cu ocaziunea petrecerii de vară aranjate în Murăș-Uioara la 7 August 1904 au binevoit a solvi peste taxă la cassă următorii: Dr. E. Pătăcean adv. Turda 11 cor., Th. Lerch inginer M.-Uioara 8 cor. 40 fil., Bneur Budinl de câmpie 6 cor. 80 fil., C. Felix dir. de fabr. M.-Uioara 3 cor. 40 fil., N. Crișan not. pens. Ceomal 2 cor., F. Réce proprietar Șenlia de câmpie 2 cor., V. Pop preot Mănaștur 2 cor., T. Nicoară com. Cluj 2 cor., Dr. I. Rece medic Zlatna 1 cor. 80 fil., Dr. A. Sava pretor M.-Uioara 1 cor. 40 fil., Nic. Cișmaș notar Meteș 1 cor. 40 fil., Dr. G. Pătăcean caud. adv. Turda 1 cor. 40 fil., S. Balint not. Iara, Löwe Mór M.-Uioara, V. Orășan preot Săniacob, E. Filla com.

M.-Uioara, G. Rațiu propr. Teuș; B. Hagea primar com. Magina. Dr. S. Radu protopop M.-Uioara, Gr. Bozac propr. Velcher; I. Simoc Lăncuș; Iul. Popescu Sibiu. G. Pop preot Mihalt, V. Nicoară propr. Ciunga și Nic. Galea preot Inoc câte 1 coroană. P. Macaveiu Abrud, P. Fizeșan Abrud, S. Pop-teoș Teuș, I. Truța not. Alecuș, L. Mesaros farm. Turda, A. Măntu Sibiu, A. Borza teol. A. Iulia, I. Radu inv. Beldiu, N. Gelán Inoc, P. Morușca teol. Craiva, E. Murășan, inv. Copand, I. Florea subnotar Ciugud, Nic. Frățilă inv. Ciunbrud, M. Buzdugan preot Căptălan, I. Radu inv. Luna, N. Rossner M. Uioara și Corn. Pop stud. Măhaciu câte 40 fileri. Oferte au sosit dela: Direcțiunea fabr. de soda Uioara 20 coroane, Benedek Farkas 4 cor., Virágháti not. 2 cor. și Herberger frizer 1 coroană. Suma intratelor e 401 coroane, iar spesele au fost 209 coroane a rămas deci venit curat 192 coroane. Aducem și pe calea aceasta celea mai călduroase mulțămite binevoitorilor contribuenți. Ciunga la 23 August 1904. **Ioșif Bogdan**, eșasar, **Emil Pop**, controlor.

Necrolog. † **Simeon Cotta** preot greco-catolic în Bieșz, districtul Giurgeții a repausat la 2 crt. în al 54 an al etății și 31. al preoției.

† **Aurora Șancu** a repausat între lungi și grele suferințe în 30 Aug. înmormântarea a fost în 1 Sept. a. c., deplănsă fiind de nenumăratele rudenii inbitoare și scumpii ei părinți Silvia și Eugen. S'a născut în 11 Iuliu 1903.

Odichnescă în pace!

CONCURS.

În cancelaria subscrișului cu ziua de 25 n. c. poate afla ocupațiune un adjunct notarial cu calificațiunea recerută pe lângă condițiunile următoare:

1. Plată lunară 30 coroane.
2. 25 % din venitele private, ce le va lucra;
3. Locuință și vipt.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți ca să-mi comunice starea, etatea și calificațiunea.

Zlatna, 15 August n. c. 1904.

Iuliu V. Albini,

86 (3-3)

notar cercual.

Un învățacel din casă bună care are cel puțin 2 sau 3 clase gimnasiale și poșede pe lângă l. română încă ure-o limbă de a patriei, să primește în prăvălia de manufactură a subscrișilor.

Streza & Stupariu.

37 (2-3)

Blaj—Balázsfalva.

„Caffée Grand“

„Caffée Grand“

Augustin Coltor

și-a aranjat în Strada mică Cafenea, Cofetărie și Hotel servind bucatele cele mai gustoase

și beuturile cele mai bune pe cum și ohilii oomforte și ieftine.

PARTE SCIENTIFICA-LITERARA.

Circularul pastoral al vicariului foraneu din Yăsud IOAN HALMAGI din 1797.

(Fine).

20. Lângă aceste nici un preot să nu se miște dela poporul său și dela biserica lui cale mai îndelungată de 2—3 zile fără a face mai întâiu știre la diregătoria bisericească și aceasta ispitind pricina călătoriei va îngădui după cum vor fi vremurile.

21. La o întâmplare ce ar fi vreun preot greu bolind spre moarte apucând vreme înainte să se facă de știre la diregătoria până va ști cu firea având limba deslegată, și de ar putea să meargă diregătoriu bisericesc să-l cerceteze pentru vecinica aceluia mântuire și chemându-l Dumnezeu ca să fie și la comandarea lui povățuindu-i cinstea cea preoțească, căci dintru aceasta mai vartos se vor învăța și creștinii a grijă sufletul lor pentruca să aibă sfârșit creștinesc și nerușinat vieții lor.

22. Poruncă strânsă este, ca să scrie fește ce preot la protocol ce va boteza, sau ce va cununa și va îngropa. Acesta trebuie purtat și deschis; să însămnează atuncia îndatăși, când va săvârși aceatași; nu cumva după aceea pentru uitarea sau înbulzala să rămâie nescris. După aceea, când se va cere dela preoți însămnearea botezaților, aceasta o scoată din protocol după rândniala ei și parochul locului să o iscălească, lucru de crezut și drept; și cum va fi porunca în tot anul pe crăciun să o trimită sau să o aducă.

23. Fără de trei vestiri, mai înainte în trei Dumineci sau sărbători oprite, pe nime să nu îndrăznească a cununa și osebit pe poporeni alora, nice decum să nu-i cunune sub perderea preoției, căci deoparte nici cununia nu este bună și vor petrece aceia întru nelegiuire, de care cununătorul preot va da sama. Iar când vor trimite preoții la diregătoria, pe cari vreau a se căsători, deapuzarea să scrie lucrul lor cum este. Făcând vestirea, de se va găsi rudenie sau fiice piedecă canonicăască cât de puțin, să aibă aicea slobozenia sa de pretutindeni, să nu îndrăznească nici cum a cununa, ci să facă de știre mai întâie la diregătoria bisericească, care de va afla puțință după sf. canoane va îngădui și apoi se vor cununa; însă nevăzând serisoarea și slobozenia dela diregătoria nici cum să nu-i cunune. Unde să cade a ști, că de vor fi din două parochii, unul fără de mărturia scrisă a celuilalt să nu cunune. Să aibă adevărîță de acolo, cumcă s'au făcut vestire și nu-i pricină. Întru aceea vreme de vestire vor învăța într'adinsul cele creștinești pe cei ce-i vor cununa la o întâmplare, ce nu le-ar ști.

24. Să cade a priveghia și pentru aceste curvării, ca să se interce din acest vidic, că cea mai mare parte de mânia alni Dumnezeu să pornește de aicia asupra norodului. Și să învețe pe creștin, că unii ca aceștia n'au parte nici moștenire întru împărăția lui Dumnezeu, căci își spurcă și trupul și sufletul. Iar care se vor afla de acum înainte îngregate fărădelege fete sau

femei, să știe bine, că nu se vor căpăta cu aceia șor rămâneă cu nevoie mare putând răsufla în legea. Asupra căroră le vor face acesta rușine, ce mai vartos să vor canoni. Simțându-se a nu să părăsirea și otrăvindu-și cumva pânțele, s'au lăpădând sau omorându-și prăsila, una ca aceasta nici a se mărita nu va putea până nu-și va implini canonul cel de 5 ani întru postire și rugă deosebită. Așiderea și feciorii, când vor face aceasta și să vor dovedî, nu vor scăpa fără pedeapsă pentru înșelățiunea și așiderea căci fără seamă greu otrăvesc pe norod cu fărădelegile lor pornind cea de sus cercare alui Dumnezeu.

25. La bobotează, când vor umbra cu crucea la sfințirea caselor creștinilor, să umble de zi nicecum întrând s'au isprăvind înainte pentru ocolirea a multe necuviințe. Așa să povățuească lucrul acela fiind cu totul treji, cum să cade adevă unui lucru sfânt ca acestuia, fără a da sminteală și pildă rea, pentruca să fie și cu evlavie aceasta sfințire.

Acestea am socotit a le da deodată înainte pentru buna povățuire și fericire din lontru a clirousului și a norodului, sau și pentru întărirea și buna sporire a binelui de obște; având preoții din fește sat ale scrie la protocol și în adins ale păzirea nu cumva călcând vre-una să cadă în judecată, după măsura greșelelor. Care de le vor păzi nădejde am, că și trupește mai mult ne vom folosi și ferici cu toți.

Năsănd, din 29 alui Ianuar 1797.

Ioan Halmagi, vicar.

Raport general

despre activitatea societății de lectură „Inocențiu-Micu-Clain“ a teologilor din Blaj pe anul 1903—1904.

(Continuare.)

Activitatea literară.

Pentruca datele statistice referitoare la activitatea literară din anul acesta a societății noastre în comparație cu cele din anul trecut să nu servească eventual de temelie la concluzii greșite, permit, că în anul acesta societatea a decis traducerea și punerea sub tipar a celebrului roman social de Bolanden, „Rafael.“ Societatea noastră, după cum am amintit și mai sus, când a voit să pășască în public cu vre-un op, totdeauna a ținut samă de lipsese timpului. În timpul de acum, când indiferentismul religios și nereligiositatea, când fel de fel de idei contrare siguranței și a statului se lățăse pretutindinea, în timpul acesta se simte lipsa în literatură de scrieri sănătoase, descrieri, cari se arete, unde e adevărul, și unde e minciuna, e lipsă de scrieri, cari se susțină moralitatea, și acolo unde e zdruncinată, s'o întărească. E cunoscut, că în privința aceasta mai mult să poate obține cu ajutoriu literaturii frumoase, decât prin tractate științifice. Tot felul de idei mai iute se propagă prin romane și romanele, cari se lățesc inte și sunt cetite de toate păturile societății — pe când tractatele științifice, cu cât sunt scrise cu mai multă erudiție, cu atât sunt cetite de

mai puțin. — De acestea a ținut seamă societatea noastră, când a decis traducerea și edarea romanului „Rafael“ de Bolanden. În acest roman sunt atinse foarte frumoșe cestiunile mari, cari agită azi omenimea. În el se arată puterea cea mare edificatoare a religiunii creștine, și puterea ruinătoare a filosofiei „moderne“, care voiește să nimicească ori ce religie, și care nu voiește să știe de nimic altceva, decât de materie și interes lumesc. În acest roman se arată în un mod foarte frumos, cum cestiunea socială numai având de bază Evangelia să poate rezolva. Putem zice — că publicul care nu-l cunoaște din originalul german sau din traducerile, ce s'au făcut în alte limbi, se va convinge din traducerea noastră, că romanul acesta e plin de știință și de înțelepție, e o adevărată carte de aur. — Societatea noastră a rugat pe autor, ca să ne permită să traducem această carte, și autorul cu plăcere ne-a implinit rugarea. — Societatea noastră l'a tradus și stilisat întreg și acum nu mai restează decât punerea lui sub tipar. Manuscriptul se va preda noului comitet, care se va îngriji, ca încă în decursul anului venitor să poată da în mână onoratului public cetitor această prețioasă scriere, care în Germania a avut o primire foarte frumoasă, și care tradus în l. maghiară a fost cetit cu plăcere, și fără îndoială și la noi va fi bine primit.

Acestea am voit să le premit spre orientare și ca să înțelegem numărul mai mic al lucrărilor incuse în anul acesta. Membrii cei mai activi ai societății noastre au fost ocupați în mare parte a anului cu traducerea și stilisarea amintitului roman, și numai puțin timp le-a rămas să jertfească și pentru ședințele literare îndatinăte.

În decursul anului acestuia s'au ținut 4 ședințe literare, în cari s'au cetit 20 lucrări. „Deși s'a prevăzut în dispozițiile societății, ca membrii să-și alegea teme cu deosebire din domeniul religiunii, trebuie să constatăm că în anul acesta a încurs o singură lucrare religioasă“ — zice raportul comisiei literare. Dar în schimb s'au lucrat teme din domeniul literaturii cu multă pricepere, câteva romane frumoase și poezii dragute.

Comisia literară în ultima sa ședință apretuind activitatea literară a societății în decursul acestui an, a propus să se premieze următorii membrii Octavian Popa pentru studiul său „Despre poezia populară“ și Septimiu Popa pentru poeziile și schițele sale.

Afară de cele 4 ședințe literare s'au mai ținut în decursul anului 5 ședințe ordinare, și 2 extraordinare-administrative în cari s'au desbătut și luat decisiuni curat administrative.

B) Partea specială

I. Comitetul societății.

În urma acelei împrejurări, că comitetul societății pentru anul venitoriu de gestiune să alege totdeauna cu finea anului școlastic present, să esplică lesne, că nu poate fi completat decât cu intrarea noilor alumi seminariai în sinul societății. Pentru deplina întregire a comitetului ales în constituanta anului trecut s'au ales în prima

ședință administrativă din anul acesta, de notar Romul Stoica t. a. I. de vicebibliotecar Aurel Esca; de scriitor a foaiei „Furnica“ Gavril Hintea t. a. I., iar în comisia literară Dni: Cornel Andrea și Nicolau Platon teol. a. IV., Nicolau Marcu și Victor Deciu t. a. III., Aurel Marcu și Ioan Mărginean t. a. II. și Adrian Oțoiu și Septimin Popa t. a. I. În decursul anului depărtându-se din Seminar membrul în comisia literară Cornel Andrea t. a. IV. în locul căsului s-a ales în ședința literară ținută în 21/XI 1903 Emilian Aldea t. a. IV. Mai abdicând apoi în decursul anului unii membri din comitet, au fost înlocuiți prin alții.

În ședința constituantă ținută în 4 Mai s-a ales comiteul pentru anul viitor rămânând ca să se completeze în Octobrie cu funcționari cari au să se aleagă din anul I. Au fost aleși următorii: President: Victor Deciu t. a. III., vicepresident Ioan Cârnaț t. a. II., secretar Aurel Voda t. a. III., cassar Silviu Poșiar t. a. II., archivar Ioan Mărginean t. a. II., controlor Emil Masca t. a. I. iar bibliotecar a rămas Alexandru Ghelner t. a. I.

II. Membri societății:

a) fundatori.

1. † Escelenția Sa Dr. Ioan Vancea metropolit (Blaj); 2. Escelenția Sa Dr. Victor Mihály de Apsa metropolit (Blaj); 3. † Escelenția Sa Michail Pavel episcop (Oradea Mare); 4. Ilustr. Sa I. M. Moldovan preposit capitular și prelat papal (Blaj); 5. † Reverendisimul Alexandru Micu canonic (Blaj); 6. Revssimul Simion Pop Mateiu canonic (Blaj); 7. † Revssimul Dr. Alexandru Grama canonic (Blaj); 8. Il. Sa Dr. Vasile Hossu episcop (Lugoj); 9. Ilustrul Domn Iuliu Bârdoși inspector scolar în pensiune (Sibiu); 10. † Revssimul Vasile Rațiu rector sem. (Blaj); 11. Spectata Dnă Iulia Laurențiu; 12. Spect. Dr. Nicolau de Calmurky; 13. Spect. Dr. Todorescu medic militar (Alba-Iulia); 14. Dl E. Măcelar pretore pens. (Mercuria); 15. Dl P. Petrovicin căpitan (România); 16. Spect. Dn Dr. E. Elefterescu profesor (București); 17. † Dl George Boer locotenent c. r. (Vad); 18. On. Dn Ioachim Totoian preot (Micești); 19. On. Dnă Silvia Handrea prețasă (Lăscud); 20. Institutul de credit „Patria“ (Blaj); 21. Institutul de credit „Economul“ (Cluj); 22. † Clariss. Dn Dr. Ioan Bob prof. (Blaj); 23. Revssimul Ioan Antonelli canonic (Blaj); 24. † Simion Ciaciani; 25. † Revssimul Constantin Papfalvi canonic (Blaj); 26. On. Domn Ioan Bozac preot (Sâmbotelec); 27. Institutul de credit „Arieșana“ (Turda); 28. Institutul de credit „Murășana“ (Reghin)

b) Onorari.

1. Ilustritatea Sa Dr. Demetriu Radu episcop (Oradea-Mare); 2. Ioan Moldovan; 3. † Revssimul Al. Micu canonic (Blaj); 4. † Dr. Al. Grama canonic (Blaj); 5. Revssimul Dr. Victor Szmigelki canonic (Blaj); 6. P. O. D. Ioan German prof. emerit (Blaj); 7. Dl. A. Boca Velcherianul; 8. Dn. Iuliu Pop; 9. Dn. Iosif Pop; 10. † Dn Gedeon Blajan prefect (Blaj); 11. † Reverendisimul Basiliu Rațiu rector sem. (Blaj); 12. Clariss. Dr. Vasiliu Lucaciu paroch (Sișești); 13. P. O. Dn Dr. Elie Dăian protopop (Cluj); 14. Revssimul Dr. Aug. Bunea canonic (Blaj);

15. Revssimul Dr. Isidor Marcu canonic și rector seminarial (Blaj).

c) Ordinari.

Toți alumnii seminarului greco-catolic din Blaj.

d) Extraordinari.

Dni Mihail Stefan, Teodor Crușit și Vasile Demian teologi bienali (Blaj). On. Dn. Dr. Ioan Rațiu prof. (Blaj) și On. Dn. Emil Sabo prof. (Blaj).

(Va urma).

Greșelile timpului modern și combaterea lor.

(Continuare.)

Causa principală a curentelor primejdioase a timpului nostru — socot — e: slăbirea credinței și egoismul omului, dragostea peste măsură mare a omului față de sine și așa nisuița păcătoasă de a se emancipa de sub orice influință, ce ar putea să-l împingă la săvârșirea altorfel de lucruri, inconvenabile sufletelor și nervilor sdruncinați. Ca însă mai limpede să apară lucrul acesta — citez, și barem că declarația e alui Büchner și a soților lui epicuriști, să potrivește și aci: „Noi toate ce săvârșim, le săvârșim mai ales pentru noi și facem aceea, ce în unele cazuri corăspunde naturii (adeacă: instinctului) noastre și la ce împrejurări externe necesar numite ne îndrumază“

Așa dară defectul credinței naște nisuița de emancipare de sub Dumnezeu și legea lui. Și totuși vedeți, ce ironie — neațarnarea omul nu și-o ajunge. Căci materialismul, ce rumpe în modul cel mai brutal orice legătură cu Dumnezeu, totuși cutează a vorbi despre religione; pesimismul modern, ce nădăjduirea o înaltă la treaptă de religie; deismul ce în Dumnezeu altă ce nu vede, decât un moșneag bătrân, căruia îi cade cu plăcere, că copiii lui trăesc un trai fără griji și poate nici de desfrânele și porcile lor nu mult îi pasă; idealismul critic, ce enunță, că religia în orice formă e un mallum necessarium — și altele, nu-s altceva decât tot atâtea fabrici spirituale, în cari să fabrică legături; să zicem, de religie, pentru aceia, cari au sfâșiat legăturile legii creștinești. Se abat dela Dumnezeu și fug la oameni, ori la natură (Dr. Karsch: A tizp. és száradunkp. 88).

Altă cauză a timpurilor rele e, că omenimea cu puțină credință să lasă amăgită de niște doctrine, poreclite știință, și în sărăcia spirituală înghite cu multă lăcomie, ce-i pune înainte știința fără Dumnezeu.

Sunt și alte multe cauze a relelor ce bântue azi, pe cum ura în contra religiei noastre sfinte; neocrotire sf. biserici în mod suficient din partea guvernelor, și legile știrbitoare de auctoritatea bisericeii, și poate și prea marea neglijință a unor ori chiar multor preoți, încrezători în vorba lui Dumnezeu și explicarea aceleia în forma, că adevă și dacă nu vor face ei nimic pentru gloria bisericeii, isprăvi-va Dumnezeu și în locul lor. Acestea cauze însă numai pomenite fie, ca să pot trece la aceea, cum ar fi de combătut curentele păcătoase de acum.

Combaterea cea mai eficace, ce noi trebuie să folosim, eu o găsesc în comportanța

noastră corectă în toate direcțiunile. Noi stăntem lumina lumii. Trebuie să fim pildă vie tuturor în toate. Trebuie să fim evlavnici, milostivi, îngăduitori, pacinici, împăciuitori, gravi, darnici, pacienți, neirităcioși, sfântitori în toate — cu o vorbă tuturor toate să ne facem, dar din cele ce-s cătră Dumnezeu și sfânta lui biserică nici o iotă să nu cedăm. Să ne aducem aminte, că toate câte să fac, fără scopul de a promova mântuirea sufletască și referințele materiale înadins, ca mai ușor să se poată ajunge cea dintâiu, sunt toate niște svârcoliri nebune, ce e drept capabil de a duce în perire pe mulți, dar îndată ce dau de noi — strasnici combatanți, peritoare și ele, ca unda slabă ajunsă la țăr murul solid.

Credința noastră trebuie să fie așa dară de tot tare și proppăduirea aceleia convingătoare. Trebuie să ne pregătim cu mai multă diligență la predicare, cu mai mare aparat și nu numai ca să ne facem datorința, ci îndemnați de dorul sfânt, să ne luminăm parochienii, să-i convingem, să încunjurăm mințile, sufletul cu zidul tare a credinței, cât să se îngrozească, să se înfoare la auzul propovăduirilor înșelătoare a vrăjmașilor.

Bisericile, altarele noastre să ne fie locul, unde cuprinși de adevărată pietate, cu o gravitate impunătoare, șoptită de cea mai mângăicioasă și singură mântuitoare credință în cel ce locuește în altarele noastre să săvârșim în sfânta liturgie suprafręștile de viață dătătoare și ca ori ce mai măiestroagele taine — fără grabă, fără afectie de glas, fără ostentia dexterității în lucrare, fără întorsături neconveniabile locului, fără vorbe și planuri acolo statorite, fără distrageri ori chiar discursuri. — Nu-mi incape în minte, că la noi îndată ce la un altar servesc mai mulți de doi preoți, nu vorbesc numai de tractul nostru, ci în general — atâta învâlmășală se ivește, atâta nesigurantă, atâta emulare cu rost și fără rost, cât nu cred să fie cuprinși credincioși la o așa misă, de evlavie căluși de puțină. Că o așa procedere apoi nu-i place lui Dumnezeu, is pe dăplin cōnvius. Da nu numai că nu mișcă la evlavie o așa procedere, dar poate chiar și pe ai noștri să-i lase răci față de biserică și slujbașii ei. Acestea lucruri sunt de toată importanța și vrednice de atenția tuturor fraților preoți.

Un eretic gata acum de a trece la catolicism, își amână trecerea pentru totdeauna din motivul, că un preot nebănuind de mai cineva afară de el în biserică, trecu pe dinaintea altarului fără ca să se închine — pe dinaintea acelu altar, de care el predica că acolo șede Dumnezeu. — D'apoi când se fac lucruri de categoria acestuia, când e ticsită biserică de credincioși?!

Considerând referințele materiale aproape desperate a poporului nostru, ne vom găsi în primul ord competenți de a da totdeauna un sfat bun, de a instrua referitor la căștigarea celor trebuincioase pentru trai. Vom spune, că frica Domnului, diligența și crutare e leacul cu folos în contra sărăciei. Lăcomia apoi departe să fie dela noi. Căci dacă în multele noastre afaceri cu poporul: Ștolari, cu lecticalul, zile de muncă și altele multe ni să va aplica vorba clasică: sacra famēs auri, cu toate că-i zice sacră, pentru oricine, dar pentru preot

constă de tot rea — iată deci în popor un motiv mai mult pentru a să gândi la socialism.

Socialismul la noi în țară nu e identic cu socialismul care e profesat în Germania de inteligenți cu renume. „Socialdemocrația e primul sistem de partid format pe bază științifică. În Ungaria tocmai pentru aceea e imposibilă, pentru că conducătorii ei la nimic nu se pricep mai puțin, ca la știință“. Apoi inteligenții socialismului aici la noi mare parte sunt în bona fide ori cari nu sunt în bona fide, sunt nește tineri inteligenți, cari pecum cresc în hainele lor, așa cresc și din ideile lor turbure. Să sfarame ferești, să strige „abzug“ lui Dumnezeu și preoților nici vorbă.

Dar iată icoana socialismului la noi. „... mișcarea aceasta nu e mișcare socialistă, ci expresia nemulțumirii poporului, izbucnirea amărăciunilor și patimilor înăbușite... Opoziția parlamentară amăji poporul cu frăză sunătoare, cu făgădueli între referințele date nerealisabile... partidul guvernamental i-și câștigase mandatele cu forța și cumpărându-le, iară poporul înșelându-să în cel ce toată nădejdea și-o pusese scârbindu-se de majoritate — s-a blasat politicește. Purtarea brutală a oficialilor dela administrație, îngâmfarea inteligenții față de popor, făcu din popor pradă tuturor... Din Galiția veniau apoi jidanii cu miile, cu câte un capital de 30—40 coroane, începeau cu adunatu de zăranțe și sfârșeau ca proprietari.

ospătari etc... Apoi agenții de tot soiul... Și să ridicau dările publice și miseria creștea.

(Va urma.)

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Nr. 9 Biblioteca societății „Steaua“: **Ștefan-cel-Mare** de Alexandru Lăpădatu, o broșură de 96 pag. format mic. În ea se povestește pe scurt viața și faptele vitejești ale nebiruitul voevod, după studiile și descoperirile mai nouă ale distinsului prof. Iorga. Cărticica e scrisă în un stil poporal curgător și costă 15 bani.

Teodor A. Bogdan: **Ștefan-cel-Mare**, tradiții, legende, balade, colinde ș. a. culese din gura poporului. Conține 42 piese partea cea mai mare în prosă, culese de prin toate părțile Ardealului. Multe din bucățile colectate aici nu privesc pe marele Domn. Broșura de 72 pag. a apărut în editura librăriei Ciureu. Brașov și costă 40 bani.

Dr. C. I. Istrati: **Biserica și podul din Borzești pe cum și o ochire relativă la bisericiole zidite de Ștefan-cel-mare**. E o comunicare făcută de distinsul academician în ședința dela 19 Martie v. Cartea e înzestrată cu 49. chipuri bine reproduse, reprezentând biserici ridicate de voevodul Ștefan. Pentru cei ce vreau să cunoască toată viața și faptele acestui genial bărbat, cartea dlui Istrati e de o neîncunjurată

lipsă. Se află în deposit în București la librăria C. Sfetea calea Victoriei 68 și costă Lei 3 50

Dr. Constantin Lacea: **Manual de limba germană** partea I. II. întocmită după celea mai noue metode, având la sfârșit și un glosar de cuvinte. Costă cor. 180 și e editura librăriei Ciureu. Brașov.

FLORICELE DE CÂMP,

schite ușoare. De A. C. DOMȘA

Prețul 1 coroaă.

Posta redacțiunei.

Gavril. Bucuros oricând, cu o condiție: să ne scri de timpuriu și numai nouă. La revedere, dar nu cred, oamenii de pe aici sunt de un cinism și indiferentism revoltător.

V. I. Scuzăți, dar persoana competentă are cuvântul. Dacă am publica escusa D-tale, poate l'am pune în o lumină cam slabă, lăsând să se nască preapunerea, că nu se poate nici scuza. De altcum puternice motive ar trebui invocate.

A. M. Am mai primit o scrisoare despre actul acela, căreia va trebui să-i dăm întâietatea. Să sperăm, că altdată veți fi mai norocoși. Vă rog nu uitați maxima de aur a corespondenților: de timpuriu și scurt.

Victor. Fi binevenit la noi ori când!

Editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa.

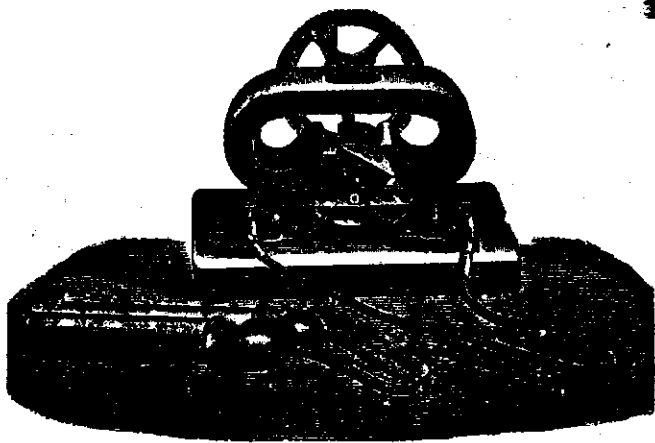
ESTI SLAB?

Voiesti să fii tare? — Voiesti ca între ori-ce împrejurări ale vieții să te bucuri de sănătate?

Voiesti să ai curajul și energia ca să te poți opune liniștit grijilor și năcazurilor? — Noi ne am dedicat lucrările noastre într-o mări și întări sănătatea omenimei. — Încercările noastre sunt încoronate de succese și metodele noastre sunt recunoscute ca cele mai bune din partea oamenilor de știință. Am arătat că Electricitatea este baza vieții fizice și că aceia cari sufer de *stomac, reumatism, morb de nervi, dureri de spate, de cap, de piept* au lipsă de mai multă electricitate.

„Electrophor“

— Aparat de electricitate, renoiește puterea pierdută și îl poate folosi unul fie-care. —

Nu se poate în deajuns sfātu camșilor slabi să folosască acest aparat electric. Electroforul întărește nervii, inoiește sângele, întărește simțirea, aduce sângele și sistemul nervos la o normală funcțiune.

Dr. Bourg, membru la facultatea de medicină din Paris referază: Nu numai *podagra*, (șuiul), *reuma*, *hysteria*, *asthma*, au fost în nenumărate casuri vindecate prin electricitate, unde medicamentele s'au dovedit de nefolositoare, ci și la ori-ce fel de morb de nervi, durere de cap, colică, dureri de urechi, insomnie, hipocondrie și cu deosebire la hemoroide efectul bun se arată după vre-o câteva zile, ba uneori după vre-o câteva ceasuri.

— Cu un minunat succes se folosește contra durerilor femeiești. Electroforul produce ani de a rândul un curent electromagnetic

fără a ave baterii și fără... — Se garantează pentru trăinicia lui 5 ani.

Prețul unui ... :

20 coroane.

(Pentru cei foarte simțitori).

Prețul unui aparat mare complet:

30 coroane.

(Pentru însănătoșarea morburilor vechi).

Se spedează la trimiterea banilor înainte sau prin rambursă.

Manhattan întreprindere de Electrofor. Budapesta VIII. Aggteleki u. 15/u.

Nr. 4997-1784

(85) 3-3

Concurs la stipendii.

Până la 20 Septembrie n. 1904. inclusive se publică concurs la următoarele stipendii din fundațiunile arhidieceșane:

I. Din fundațiunea „Alexandru Șt. Șuluț.”

Doi stipendii de câte 400 coroane, folosite de Augustin Raț, iurist în Cluș și Romul Boilla, doctor în drepturi, destinate pentru iuriști la universitatea din Cluș.

Trei stipendii de câte 200 coroane, folosite de Vasiliu Murășan, Eugeniu Magde, absolulți de gimnas și Ioan Crețiu gimn. cl. V., destinate pentru gimnasiști din clasele superioare.

Un stipendiu de 120 coroane, folosit de Petru Simu, gimn. cl. VIII. Blaj, destinat pentru gimnasiști în clasele inferioare.

Studentii înscriși ca ordinari la școlile de mai sus, cari doreac a obține unul din stipendiile înșirate, au să intrunească următoarele condițiuni și să dovedească:

a) că sunt români gr. cat. miseri născuți în Transilvania;

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii calculi de eminentie;

c) dintre concurenți vor avea preferință, cari vor dovedi, că sunt consăngenii cu piul fundator, spre care scop trebuie să producă atestat compus de respectivul oficiu parochial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă.

Concurenții, la suplica scrisă și subscrisă cu mâna lor proprie în limba română, au să alătore testimoniu școlastic în copie autentică, carte de botez, atestat de paupertate, atestat medical; au să numească expres institutul, la care și unde vor studia în anul 1904-5, să determine apriori suma și soiul stipendiumi, după care suplica, că altcum suplica nu va fi luată în considerațiune, precum nu vor fi luate în considerațiune nici suplicile înțrate după terminul mai sus statorit.

II. Din fundațiunea „Tordai.”

Un stipendiu de 200 coroane, folosit de rigorosantul în drepturi Ioan Pantea, destinat pentru studenți eminenti. Concursurile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

III. Din fundațiunea „Iosar Baldi.”

Un stipendiu de 160 coroane folosit de Leon Mănăstirean, gimnasist, clasa IV. în Blaj, care nu și-a legitimat progresul în studii. Stipendiuul acesta este destinat pentru gimnasiști din comunele tinătoare de comitatul Clușului și pentru consăngenii de ai fundatorului, fie ei și din alte comitate. — Concursurile sunt de a se instrui ca cele pentru stipendii Șuluțane.

IV. Din fundațiunea „Ioan F. Negruț.”

Un stipendiu de 120 coroane folosit de Emil F. Negruț, din Sucutard, gimnasist de clasa VI. în Blaj, care nu și-a legitimat progresul în studii. Stipendiuul acesta este destinat pentru studenți, dela orice institute de învățământ din țară ori străinătate; în linia primă pentru consăngenii de ai fundatorului. — Concursurile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

V. Din fundațiunea „Ioan Vancea” numită „Cassa arhidieceșană.”

Doi stipendii de câte 200 coroane rămase vacante de gimnasiștii absolulți: Augustin Bărdossy și Victor Pop, destinate pentru gimnasiști, ai arhidieceșei, ori consăngenii de ai fundatorului, cari vor intra

în „Seminariul junimei române gr. cat. stud. în Blaj”. Concursurile să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

Patru stipendii de câte 120 coroane pentru elevii preparandiali în Blaj. Stipendiile acestea în sensul §-lui 8 din literile fundamentale, se conferesc numai pe anul școl. 1904/5.

VI. Din fundațiunea „Timoteiu Cipariu.”

Un stipendiu de 100 coroane folosit de Aron Moldovan, gimnasist absolut în Blaj, destinat pentru studenți la gimnasiul din Blaj. Cererile să fie instruite ca cele pentru fundațiunea Șuluțană.

VII. Din fundațiunea „D. Baron Ursu.”

Un stipendiu de 200 coroane folosit de Aureliu Marilla, gim. cl. V. Blaj, care nu și-a legitimat progresul în studii. Concurenții au să dovedească cu carte de botez, că sunt români gr. cat. născuți în vre una din comunele arondate în comitatele: Făgăraș, Sibiu, Hunedoara; cu atestat de frecventare, că sunt școlari în cl. I. a gimnasiului gr. cat. din Blaj, iară fetele, că frecventeaza la școala de fetețe din Blaj, că au purtare morală bună și progres bun în studii, și că sunt sau pot fi suscepuți în Seminariul junimei române gr. cat., iară fetele în Internatul de fetețe din Blaj.

VIII. Din fundațiunea „Alexandru Filip.”

Un stipendiu de 200 coroane folosit de George Tufan, gimnasist absolut. Stipendiile acestea sunt destinate pentru gimnasiști, elevi ai școlii comerciale, elevi ai școlilor militare. Consăngenii sunt preferiți. Cererile să se instruiască ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

IX. Din fundațiunea „Constantin Alutan.”

Doi stipendii de câte 120 coroane folosite de Ioan Bojor, gimn. absolut în Năsăud și Ioan Nemeș, gimn. cl. V. Blaj, care nu și-a legitimat progresul în studii.

Un stipendiu de 80 coroane folosit de Ioan Chereșteș, gimn. cl. VI. Năsăud, care nu și-a legitimat progresul în studii. Stipendiile acestea sunt destinate pentru gimnasiști, studenți la școlile reale, comerciale, universitate, politehnică, agronomie, preparandie etc. — Consăngenii au preferința. cererile să se instruiască ca cele pentru fundațiunea Șuluțană.

X. Din fundațiunea „Andrei Pop Liviu.”

Un stipendiu de 120 coroane folosit de Iuliu Rusu, gimn. abs. în Blaj. Stipendiuul acesta este destinat eschisiv pentru consăngenii de ai fundatorului, cari studiază la gimnasiu, școale elementare de la oraș, la școale reale, universitate, politehnică, agronomie, montanistică, ori pentru elevii de meserii; le pot folosi și fete.

XI. Din fundațiunea „I. Chirilă.”

Interesele fundațiunei pe 1904 în sumă de 500 coroane, cari în sensul literilor fundamentale, sunt de a se împărți în părți egale între consăngenii fundatorului, cari studiază la vre-o școală. Consăngenitatea se poate estinde până la gradul al VIII-lea. Cererile să fie instruite ca cele pentru fundațiunea Șuluțană.

XII. Din fundațiunea „Demetriu Cutean.”

Un stipendiu de 34 coroane folosit de gimnasistul Demetriu Ghișoiu, cl. III. Sibiu, care nu și-a legitimat progresul în studii. Stipendiuul e destinat pentru gimnasiști ori fetețe, consăngenii de ai fundatorului. Cererile au să fie instruite ca cele pentru fundațiunea Șuluțană.

XIII. Din fundațiunea „Ferd. Hirsch.”

Un stipendiu de 800 coroane folosit de George Pătăcean, doctor în drepturi. La stipendiuul acesta pot concurge numai români gr. cat., cari sunt născuți în comunele următoare: Turda, Copand, Turu, Comițig, Banabic, Aiton, Sămărtinul-deșert, Agărbiciu, Mischiu, Săndu, Petridul-de-sus, Petridul-de-mijloc, Petridul-de-jos, Berchiș, Măgură, Schiopi, (Puszta-Egeres) P. Săncraiu, Surduc, Bicalat, Iara-inferioară, Agriș, Muntele-Băișoarei, Ocoliușul-mic, Ocoliușul-mare, Runcu, Cacova, Săcel, Lita-magiară, Lita-română, Filea-de-jos, Filea-de-sus, Ciurila, Saliste, Salicea, Micuș, Hășmaș, Mageruș, (Magyar-Sárd) Șutu, Silvașul magiar, Indol, Ceanul-mare, Băișoara, Muntele-Filei, ca unele cari odinioară au format cesaro-regeasca pretură a Turdei sub presidența fericitului fundator. Cererile au să se instruceze ca cele pentru fundațiunea Șuluțană.

XIV. Din fundațiunea „Simeon Romanțai.”

Un stipendiu de 630 coroane folosit de Traian Sanciai tehnic absolut în Viena. Stipendiuul este destinat pentru studenți la universitate, la politehnică, la academia de pictură din Pesta și Viena, pe cum și la academia montanistică din Selmeç.

Un stipendiu de 200 coroane folosit de iuristul Ioan Mărginean, destinat pentru universitari.

Un stipendiu de 168 coroane, de care a abzis iuristul de an III din Cluș Iuliu Caliani, destinat pentru iuristi în Cluș.

Trei stipendii de câte 126 coroane folosite de Andreiu Timbuș, Ioan Coltor și Aureliu Neagoș, gimnasiști absolulți și destinate pentru gimnasiști și studenți la școala comercială. Cererile au să fie instruite ca cele pentru fundațiunea Șuluțană.

XV. Din fundațiunea „Klein”

Un stipendiu de 240 coroane folosit de iuristul Quintiliu Viciu, destinat pentru studenți la gimnasiul din Blaj. Preferință au studenții din familiile Klein și Muntîl. Cererile au să fie instruite ca cele pentru fundațiunea Șuluțană.

XVI. Din fundațiunea „Vasiliu Rațiu.”

Un stipendiu de 200 coroane destinat pentru studenți la gimnasiul din Blaj. Cererile au să fie instruite ca cele pentru stipendiile Șuluțane.

XVII. Din fundațiunea de alumnate a „Internatului Vancean de fetețe.”

Zece ajutoare de câte 100 coroane, cari se vor conferi pe anul școl. 1904/5 la eleve ordinare de ale școlii gr. cat. de fete și ale Internatului Vancean de fetețe din Blaj.

Suplicantele pentru ajutoarele acestea au să intrunească următoarele condițiuni și să dovedească,

a) că sunt române greco catolice misere, născute în Arhidieceșă;

b) că pe lângă purtarea morală bună, au din studii calculi buni;

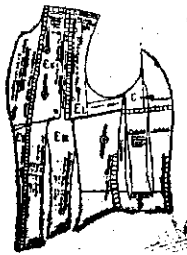
c) că sunt matriculate ca eleve ordinare în școala gr. cat. de fete din Blaj și sunt primite în Internatul Vancean de fetețe;

d) preferite vor fi fetele de preoți din Arhidieceșă.

Blaj din ședința Consistoriului plenar ținută în 15 August 1904.

Victor Mihályi,

Archiepiscop și Mitropolit
de Alba-Iulia și Făgăraș.

marca fabricel

De mare însemnătate pentru Dame!

Fie care P. S. Dómnă își póte însa-și pregăti
cu o ușurință de neînchipuit

==== talia sa după orî ce modă ====

cu ajutoriul aparatului de croit talie pentru dame

inventat de **Anton Guschelbauer**. A fost censurat de academie.
și poșede nenumărate scrisori de recunoștință.

Isi are patenta și e scutit prin lege în toate statele culte.

*** Prețul unui aparat e 3 cor. franco rambursat. ***

==== Se caută agenți ====

==== Prospecte să trimit la cerere gratis ====

Cu tóta stima:

Antal Guschelbauer.

Sopron.

17 (15-52)

Comunicarea trenurilor

prin gara Küküllőszög (Blas)

(valabil din 1 Maiu 1904).

cătră	g a r a		de la
T e u ș - T ö v i s			
226	persóne	persóne	102
1246	mixt	mixt	215
735	accelerat	accelerat	904
252	accelerat	accelerat	1228
C o p ș a - K i s - K a p u s			
104	persóne	persóne	221
216	mixt	mixt	1248
905	accelerat	accelerat	734
1229	accelerat	accelerat	251
S ó v á r a d			
403			
248	mixt	mixt	826
			650

Senegin contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului astmei, greutății de respirat, lungórei și tusei sêci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Capsic unsóre. Contra durerii de óse, podagrêi, reumatismului, rêcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite bóle le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosesc și la curățirea sângelui. Prețul 1.20 și 2 cor.

Kaljodsarsapari. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morburî, pecum palpitarea de inimă, ameteii, dureri de cap și altele. Decî cine suferă de încheierea scaunului numai de cât se comandeze **Laxbonbons** zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Pețul 1 cor.

Chemicale, drogoue, legăturî și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rum și altele. Teuri ruscice, Parfumuri, săpunuri, crem escelent pentru față și mâni. Articoli cosmetice, oleu pentru păr. Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți pe cum și prav. Orî ce fel de articlu din bransă. Tóte fórte leftine. Faceți întrebare și Vê veți convinge.

Cornel Demeter,
apotecar în Békás-Megyer, 41 Bpest mellest).
12 (8-10)

Cruce sau stea dublă

electro-
magnetică

D. R. G. M. Nr. 88503.

Vindecă și invioreză pe lângă garanță: reumă, astmă, (respirație grea), **insomnie** vijeirea urechilor, auzirea grea, epilepsie, nervositate, neapetit, gălbinare, durere de dinți, durere de cap, impotență, influență, precum și orî-ce morb de nervi. Morbosul, care nu se vindecă în timp de 45 de zile folosind aparatul de sub Nrul 88503, își reprimește banii numai decăt. Acolo unde n'a folosit nici un medicament, cercați aparatul meu; sum convins despre sigurul meu aparat.

Prețul aparatului mare e cor. 6. —
e de aplicat la morburî vechi.

Prețul aparatului mic e cor. 4. —
e de aplicat la morburî mai ușóre.

Spediția centrală de vânzare îl trimite în țară și străinătate cu rambursă, sau dacă banii se trimit înainte.

SCHIEFFER D. SÁNDOR

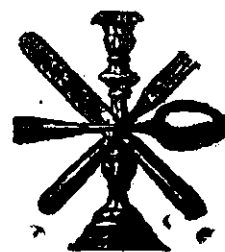
BUDAPEST, VIII, strada Bezerédy Nr. 3.

16 (22-52)

Gratuit:

o cumpănă de casă și o mașină de fier.

Din cauza imbulzelei prea mari a marfel trimis în tótă lumea renumita și de tótă lumea plăcuta marfă din argintul de Mexico, și anume:

6 lingurițe, 6 furculițe, 6 linguri de masă, 12 lingurițe de cafea, 6 cuțite de desert, 6 furculițe de desert, 1 lingură pentru supă, 1 lingură pentru lapte, 2 luminări elegante pentru salon, tóte din argint de Mexico

total 46 bucăți numai 6 fl. 50 cr.

Afară de acestea fie-care cumpărător primesc ca dar, și pe lângă garanță

o cumpănă de casă de o putere
de 12 1/2 kgr.

Argintul de Mexico este un metal alb (și dinlăuntru) despre calitatea căruia primesc garanța pe 25 ani. Spedițiunea se face orî prin rambursă orî prin trimiterea banilor înainte.

SCHIEFFER D. SÁNDOR,
BUDAPEST, VIII, strada Bezerédy Nr. 3.

==== Pentru 5 coróne ====

trimis 4 1/2 chilo (vre-o 50 bucăți), bun și fin

⊙ **Săpun de toaletă** ⊙

pregătit din: trandafir, lilie, viole, resedă, jasmín, lăcrămióre.

Banii să se trimită înainte, orî se vor ridica cu rambursă.

Alexandru D. Scheffer,
Budapesta, VIII. Bezerédy 3.